

Inhoud

Woord van dank	11
Inleiding	13
Deel I: Het begrip ‘verbondenheid’	15
1. Verbondenheid: een begrip van alle tijden	16
2. Kenmerken van verbondenheid	17
3. De kracht van verbondenheid	18
4. Verbondenheid en de maatschappelijke context	20
4.1 Digitalisering en internet	20
4.2 Versnelling	21
4.3 Individualisme	21
4.4 Logica van winst	22
4.5 Vermaatschappelijking	23
4.6 Secularisatie	23
4.7 Materialisme	24
5. Verbondenheid en een cultuur van angst en doemdenken	24
6. Verbondenheid versterken	26
6.1 Tijd nemen	26
6.2 Verwondering hebben	26
6.3 Dankbare ingesteldheid hebben	27
6.4 Verbindende taal spreken	27
6.5 Rituelen inbouwen	28
6.6 Humor een plaats geven	29
7. Kunst en verbondenheid	29
8. Verbondenheid en zorg voor mensen met intensieve ondersteuningsnood	29
9. Samen op weg gaan	30
10. Verbondenheid in de praktijk	31
10.1 Verbondenheid: een reflectie van Ronny Dierendonck op zijn praktijkervaringen	31
10.2 Verbondenheid creëren is ervaringsgericht	33

10.3	Verbondenheid, zowel in de professionele als in de persoonlijke sfeer	33
10.3.1	De wintermannetjes	34
10.3.2	De burcht in en rondom mij	34
10.3.3	De reizigers	35
10.4	Materiële verbondenheid	35
10.4.1	De ring	36
10.4.2	De trieste dood van een molen	36
10.5	Concrete ideeën	37
Deel II: Het verbondenheidsmodel		39
1.	Uitgangspunten van het model	40
2.	Het verbondenheidsmodel	41
2.1	Verbinding met zichzelf	41
2.2	Verbinding met betekenisvolle personen	45
2.3	Verbinding met de materiële omgeving	46
2.4	Verbinding met de wereld	47
2.5	Verbinding met de natuur	48
2.6	Verbinding met het universum	48
Deel III: De cliënt en zijn verbondenheid		51
1.	De cliënt in verbinding met zichzelf	52
1.1	Orthopedagogisch raamwerk	52
1.2	Reflecties vanop de werkvloer	53
1.3	Concrete ervaringen	54
1.3.1	Verbondenheid met jezelf	54
1.3.2	Ik heb een heel apart gevoel vanbinnen	55
1.3.3	Persoonlijke beeldvorming	56
2.	De cliënt is verbonden met betekenisvolle anderen	57
2.1	Orthopedagogisch raamwerk	57
2.2	Reflecties vanop de werkvloer	59
2.3	Concrete ervaringen	59
2.3.1	De ultieme uitdaging	59
2.3.2	Wij hebben elkaar nodig	60
2.3.3	Elkaar leiden	60
3.	De cliënt is verbonden met de materiële omgeving	61
3.1	Orthopedagogisch raamwerk	61
3.2	Reflecties vanop de werkvloer	62

3.3	Concrete ervaringen	62
3.3.1	Bewonersoverleg	62
3.3.2	Ruimtelijke privacy	63
4.	Verbinding tussen de cliënt en de samenleving	63
4.1	Orthopedagogisch raamwerk	63
4.2	Reflecties vanop de werkvloer	64
4.3	Concrete ervaringen	64
4.3.1	De krant	64
4.3.2	De breiclub	65
5.	Verbinding tussen de cliënt en de natuur	65
5.1	Orthopedagogisch raamwerk	65
5.2	Reflecties vanop de werkvloer	66
5.3	Concrete ervaringen	67
5.3.1	De natuur aan den lijve ervaren	67
5.3.2	Het leven vieren	69
5.3.3	Binnenshuis verbinding maken met de natuur	72
6.	Verbinding tussen de cliënt en het universum	74
6.1	Orthopedagogisch raamwerk	74
6.2	Reflecties vanop de werkvloer	75
6.3	Concrete ervaringen	75
6.3.1	Leven en dood in de natuur	75
6.3.2	Allerheiligen op een bijzondere manier beleven	76
6.3.3	De wereld, iets groots	76
6.3.4	De verre overkant	77
Deel IV: De begeleider en zijn verbondenheid		79
1.	De begeleider is verbonden met zichzelf	80
1.1	Orthopedagogisch raamwerk	80
1.1.1	Verbondenheid met je levensverhaal	81
1.1.2	Verbondenheid met je eigen waarden	82
1.1.3	Verbondenheid met je dromen en idealen	83
1.1.4	Verbondenheid met je kwaliteiten, allergieën, valkuilen en noden	83
1.1.5	Verbondenheid met je lichaam	84
1.1.6	Verbondenheid met je denken en voelen	85
1.2	Reflecties	86
1.3	Ideeën	86
1.3.1	Mag ik tien minuutjes van jullie tijd?	86
1.3.2	Het vrijdagritueel	87

2.	De begeleider en zijn verbinding met betekenisvolle personen	88
2.1	Orthopedagogisch raamwerk	88
2.1.1	Verbondenheid tussen de begeleider en zijn cliënt (met context)	88
2.1.2	Verbondenheid tussen de begeleider en zijn team	90
2.1.3	Het team als een ontmoetingsplaats voor begeleiders	91
2.1.4	De begeleider ervaart verbondenheid met zijn organisatie	92
2.2	Reflecties vanop de werkvloer	93
2.3	Concrete ideeën	93
2.3.1	Het drankje onder de boom	93
2.3.2	Goede en minder goede momenten delen met elkaar	94
2.3.3	Elkaars kwaliteiten benoemen	94
2.3.4	Elkaar ondersteunen	94
2.3.5	Een dank-je-wel-kaartje	95
2.3.6	Kritiek ombuigen naar positieve reflectie	95
3.	De begeleider is verbonden met zijn materiële werkplek	96
3.1	Orthopedagogisch raamwerk	96
3.2	Reflecties vanop de werkvloer	96
3.3	Concrete ideeën	96
3.3.1	De kaartjesband	96
3.3.2	De seizoenhoek	97
3.3.3	De cliënten verrassen	97
4.	De begeleider verbindt zich met de samenleving	98
4.1	Orthopedagogisch raamwerk	98
4.2	Reflecties vanop de werkvloer	98
4.3	Concrete ideeën	99
4.3.1	De fietsenstalling	99
4.3.2	Netwerken	99
4.3.3	Lokale organisaties	99
4.3.4	Een handje toesteken	100
5.	De begeleider in verbondenheid met de natuur	100
5.1	Orthopedagogisch raamwerk	100
5.2	Reflecties vanop de werkvloer	101
5.3	Concrete ideeën	102
5.3.1	De tijdsband	102
5.3.2	De begeleiders verbinden zich met de natuur	102
6.	De begeleider in verbondenheid met het universum	102
6.1	Orthopedagogisch raamwerk	102
6.2	Reflecties vanop de werkvloer	103

6.3	Concrete ideeën	103
6.3.1	Reflectie	103
6.3.2	Het antwoord	104
Deel V: Management en verbondenheid		105
1.	Het management in verbinding met zichzelf	106
1.1	Orthopedagogisch raamwerk	106
1.2	Reflecties vanop de werkvloer	106
1.3	Concrete ideeën	107
1.3.1	Een verbindend verhaal	107
1.3.2	Onder de schaduw van de kerktoren	108
1.3.3	Hoe verbonden zijn wij met onze collega's?	109
2.	Het management in verbinding met anderen	110
2.1	Orthopedagogisch raamwerk	110
2.2	Reflecties vanop de werkvloer	112
2.3	Concrete ideeën	113
2.3.1	Praktijksituaties	113
2.3.2	Verbondenheid met anderen is je gevoelens durven tonen	114
2.3.3	Omgaan met klanten	115
3.	Het management en zijn verbinding met de materiële omgeving	116
3.1	Orthopedagogisch raamwerk	116
3.2	Reflecties vanop de werkvloer	116
3.3	Concrete ideeën	117
3.3.1	Een persoonlijke kamer	117
3.3.2	Inspraak in verband met voeding	117
3.3.3	Inrichtingscheques	118
3.3.4	Van de sloop gered	118
3.3.5	Gezonde voeding	118
3.3.6	Een rietveld als waterzuivering	119
4.	Het management en zijn verbinding met de samenleving	120
4.1	Orthopedagogisch raamwerk	120
4.2	Reflecties vanop de werkvloer	121
4.3	Concrete ideeën	122
4.3.1	Een vergaderruimte voor iedereen	122
4.3.2	Welkom in het park	122
4.3.3	Arbeidszorgtraject 't Hof	123
4.3.4	Begeleid werk	123

5. Het management in verbinding met de natuur	124
5.1 Orthopedagogisch raamwerk	124
5.2 Reflecties vanop de werkvloer	124
5.3 Concrete ideeën	125
5.3.1 De snoezeltuin	125
5.3.2 De poes	125
5.3.3 De pluktuin	126
5.3.4 De natuur binnenhalen	126
5.3.5 De lente feestelijk verwelkomen	127
5.3.6 Respect voor de natuur als expliciete doelstelling	127
6. Verbondenheid tussen het management en het universum	128
6.1 Orthopedagogisch raamwerk	128
6.2 Reflecties vanop de werkvloer	128
6.3 Concrete ideeën	129
6.3.1 Het kerstpakket	129
6.3.2 De stilteplek	129
6.3.3 Het kerstspel	130
6.3.4 De sobere maaltijd	130
6.3.5 Een alternatief voor het paasfeest	130
Op naar meer emotionele maturiteit	133
Tot slot	137
Referenties	139
Over de kunstenaar	141